

Dosarul nr. 3ra-44/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: I.Secieru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, V.Negru, E.Palanciuc)

ÎNCHEIERE

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Pânzari, reprezentat de avocatul Valentin Găină împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea calculării vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei, stabilirea pensiei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, împotriva hotărârii din 01 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care acțiunea depusă de Vasile Pânzari, reprezentat de avocatul Valentin Găină a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La data de 29 octombrie 2018, Vasile Pânzari, reprezentat de avocatul Valentin Găină a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea calculării vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei, stabilirea pensiei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul Vasile Pânzari, reprezentat de avocatul Valentin Găină a indicat, că a activat în organele afacerilor interne în perioada 01 martie 1984 -20 octombrie 2003, iar recent, a aflat despre prevederile Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, referitor la acordarea înlesnirilor la calcularea vechimii în muncă.

Astfel, reclamantul a susținut că în perioada 01 martie 1984 - 01 august 1991 a activat în funcție de miliționar pentru escortarea arestaților a secției raionale de afaceri interne

Telenești, iar în perioada 01 august 1991 - 30 octombrie 1991, 02 ianuarie 1997 - 30 martie 1998, 09 februarie 2002 - 08 iulie 2002 a activat în funcție de polițist al Izolatorului de detenție provizorie al secției poliției judecătorești a Comisariatului de poliție al raionului Telenești.

A considerat că vechimea în muncă nu a fost stabilită corect, urmând a fi majorată vechimea totală pentru fixarea pensiei cu 09 ani 03 luni 26 zile, or, vechimea în muncă în organele afacerilor interne pentru fixarea pensiei constituie nu 21 ani 04 luni 27 zile, ci 30 ani 08 luni 13 zile. La momentul obținerii dreptului la pensie, Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare era în vigoare și este aplicabilă, dar la acel moment vechimea în serviciu a fost calculată fără facilități, ceea ce consideră că este incorect.

În susținerea poziției sale a menționat actele de unificare a practicii judiciare, prevederile Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, precum și ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din data de 20 martie 2018.

Reclamantul Vasile Pânzari, reprezentat de avocatul Valentin Găină a solicitat constatarea ilegalității refuzului Ministerului Afacerilor Interne nr.44/10-G-2002/18 din 19 octombrie 2018, recepționat la data de 29 octombrie 2018 și refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale, expus prin scrisoarea nr.P-1955/18 din 27 septembrie 2018, recepționat la data de 29 septembrie 2018; obligarea Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale, în mod solidar, să-i calculeze corect vechimea în muncă necesară pentru stabilirea pensiei, inclusiv prin includerea cu înlesniri(avantaje) în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, precum și cu ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din data de 20 martie 2018 a perioadelor: 01 martie 1984 - 01 august 1991 - 07 ani 05 luni 00 zile, 01 august 1991 - 30 octombrie 1991 - 00 ani 02 luni 29 zile; 02 ianuarie 1997 - 30 martie 1998 - un an 00 luni 03 zile, 09 februarie 2002-08 iulie 2002 - 01 ani 03 luni 13 zile, ce constituie 09 ani 03 luni 26 zile, iar în total 30 de ani 08 luni 13 zile; să-i stabilească pensia în mărime de 75 % începând cu momentul ieșirii la pensie, reieșind din vechimea totală de activitate în organele afacerilor interne inclusiv cu înlesniri(avantaje) ce constituie 30 ani 08 luni 13 zile; să-i stabilească la pensie adaosurile, sporurile și indexațiile cuvenite începând cu momentul ieșirii la pensie în conformitate cu prevederile legale; să-i achite diferența și restanța pensiei, adaosurile, sporurile și indexațiile, ce i se cuvine începând cu momentul ieșirii la pensie în conformitate cu prevederile legale, neplătite în termen din vina organului ce le-a stabilit; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite pe viitor pensia cu adaosuri, sporuri și indexațiile ce i se cuvin cu indexarea acestora anuală ulterior, conform prevederilor legale

în vigoare; să-i prezinte calculul corect al vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, calculul inițial al pensiei stabilite la momentul ieșirii la pensie și cel corectat, cât și adaosurile, sporurile și indexațiile cuvenite, stabilite în conformitate cu prevederile legale începând cu momentul ieșirii la pensie; restituirea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 3000 de lei.

Prin hotărârea din 01 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea depusă de Vasile Pânzari, reprezentat de avocatul Valentin Găină a fost admisă parțial. A fost anulat refuzul Ministerului Afacerilor Interne nr.44/10-G-2002/18 din data de 19 octombrie 2018 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.P-1955/18 din data de 27 septembrie 2018, referitor la recalcularea pensiei. Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial competent, a fost obligată să calculeze și să achite pensie pentru Vasile Pânzari, reținând perioadele 01 martie 1984 – 01 august 1991; 01 august 1991 – 30 octombrie 1991; 02 ianuarie 1997 – 30 martie 1998; 09 februarie 2002 – 08 iulie 2002, cu facilități, conform art.8 lit.d) a Hotărârii Guvernului nr. 78 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, recalculând astfel vechimea în muncă și mărimea pensiei conform art.13 lit.a) și art.14 lit.a) a Legii nr.1544 cu stabilirea cuantumului pensiei de 75 % din soldă, cu achitarea diferenței pensiei recalculate, conform vechimii în muncă stabilită și mărimii acesteia, cu aplicarea indexării corespunzătoare, începând cu data apariției dreptului la pensie – 19 octombrie 2003. A fost încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Vasile Pânzari cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 3000 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, împotriva hotărârii din 01 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind justă concluzia primei instanțe privind temeinicia acțiunii depuse de către reclamantul Vasile Pânzari, reprezentat de avocatul Valentin Găină, având în vedere că acesta a prezentat probe în dovedirea faptului erorilor comise la emiterea actelor administrative contestate.

Instanța de apel a reiterat, că din confirmarea nr.7271 din 14 septembrie 2018, eliberată de către inspectoratul de Poliție Telenești al Inspectoratului General al Poliției urmează că Vasile Pânzari, a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, deținând următoarele funcții și anume: - în perioada 01 martie 1984 – 01 august 1991 – milționer pentru escortarea arestaților a secției raionale de afaceri interne Telenești; în perioada 01 august 1991 – 30 octombrie 1991 – polițist al izolatorului de detenție provizorie al secției Poliției judecătorești a Comisariatului de Poliție al raionului Telenești; în perioada 02 ianuarie 1997 – 30 martie 1998 – polițist al izolatorului de detenție provizorie al secției Poliției judecătorești a Comisariatului de poliție al raionului Telenești; în perioada 09 februarie 2002 – 08 iulie 2002 – polițist al izolatorului de detenție provizorie al CPS Telenești al IPJ Orhei (f.d. 12).

Instanța de apel a notat că perioadele menționate urmează a fi luate în calculul vechimii în muncă cu înlesniri (avantaje) pentru stabilirea pensiei, cu acordarea a două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu, în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23 iunie 1993 și ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că prima instanță a apreciat obiectiv probele administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar soluția de admitere parțială a acțiunii este justă, fiind rezultată din aprecierea probelor cercetate în cadrul procesului de judecată în coraport cu normele aplicabile speței.

La data de 09 septembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d.164-166).

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

A invocat că prima instanță și instanța de apel eronat au interpretat pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

A notat că intimatul Vasile Pânzari nu întrunește nicio condiție menționată în pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Recurenta a menționat, că intimatul Vasile Pânzari a activat în Izolatorul de detenție provizorie din cadrul Inspectoratului de Poliție, care nu este o instituție penitenciară. Astfel, asupra acestuia se răsfrânge Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, care nu prevede acordarea înlesnirilor de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru colaboratorii care activează în Izolatorul de detenție provizorie din cadrul Inspectoratului de Poliție.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii privind respingerea acțiunii înaintată de Vasile Pânzari.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 22 iulie 2020, fiind notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale, la data de 26 august 2020, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele dosarului (f.d. 162).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 15 septembrie 2020, împotriva deciziei din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

La data de 28 octombrie 2020, în adresa intimatului Vasile Pânzari a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.175).

Prin referința depusă la data de 04 noiembrie 2020, Vasile Pânzari, reprezentat de avocatul Valentin Găină, a solicitat să fie declarat inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d.174-177).

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În

consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Maria Ghervas

Nina Vascan